

СХВАЛЕНО

Засідання педагогічної ради
Запорізької гімназії № 106
Запорізької міської ради
Протокол № ____ від __.08.2024

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ Запорізької гімназії № 106
Запорізької міської ради
від __.08.2024 № ____р
Директор ЗГ № 106
_____ Тетяна КОЛУПАЄВА

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Запорізької гімназії №106
Запорізької міської ради
на 2024/2025 навчальний рік
(проєкт)**

м. Запоріжжя
2024

ЗМІСТ

Самоаналіз виконання освітньої програми за 2023/2024 н.р.	3
ВСТУП	5
РОЗДІЛ I Освітня програма дошкільного підрозділу (різновікова група короткотривалого перебування)	12
РОЗДІЛ II Освітня програма початкової загальної освіти	20
РОЗДІЛ III Освітня програма базової середньої освіти (5-7 класи НУШ)	26
РОЗДІЛ IV Освітня програма базової середньої освіти (8-9 класи)	39

Самоаналіз виконання освітньої програми за 2023/2024 н.р.

Освітня програма Запорізької гімназії № 106 Запорізької міської ради у 2023/2024 н.р., яка реалізовувалася в закладі освіти, була спрямована на: формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості; формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Проаналізувавши Освітню програму ЗГ № 106 за 2023/2024 н.р. можна зробити наступні висновки:

- головні чинники, які заважали здобувачам освіти здобувати якісну освіту – це відключення електроенергії, низька швидкість Інтернету або його відсутність;
- постійні повітряні тривоги та втомленість від дистанційного навчання, виснаження здобувачів освіти, у деяких учнів не було відповідних умов для навчання;
- з'ясовано, що на кінець 2023/2024 навчального року в порівнянні з початком поточного року контингент учнів значно зменшився;
- 80 здобувачів освіти перейшли на індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, а саме на сімейну (домашню) форму.

Незважаючи на всі чинники, освітні послуги у ЗГ № 106 надавалися у повному обсязі з використанням технологій дистанційного навчання. Освітній процес у 2023/2024 н.р. здійснювався в синхронному та асинхронному режимах.

Наприкінці навчального року всі 925 здобувачів освіти пройшли річне оцінювання з усіх навчальних предметів.

Освітня програма виконана в цілому. Предмети інваріантної складової навчального плану у 2023/2024 навчальному році викладалися у повному обсязі.

Всі вище зазначені чинники та висновки були проаналізовані та враховані при складанні Освітньої програми ЗГ № 106 на 2024/2025 н.р.

ВСТУП

Загальні положення

Освітній процес у Запорізькій гімназії № 106 Запорізької міської ради у 2024/2025 навчальному році організовано відповідно до:

Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№ 7325 від 28.04.2022), «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та інших;

Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р);

розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;

Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. (зі змінами від 01.08.2022 № 1371 «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства охорони здоров'я України»);

Державних стандартів повної загальної середньої освіти:

- Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688 та від 06.10.2020 № 898);

- Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898 (для учнів, які навчаються за програмами дванадцятирічної повної загальної середньої освіти, 5-7 класів);

- Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392 (у редакції постанов Кабінету Міністрів України від 07.08.2013 № 538, від 26.02.2020 № 143), для учнів 8-9 класів.

Освітня програма Запорізької гімназії № 106 Запорізької міської ради розроблена на основі Типових освітніх програм відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України:

- від 12.08.2022 № 743 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти

та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України»;

- від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;

- від 19.02.2021 № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»;

- від 26.07.2018 № 814 «Про затвердження типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами» (зі змінами, внесеними наказом МОН України від 16.08.2018 №917);

- від 12.06.2018 № 627 «Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами» (зі змінами, внесеними наказом МОН України від 26.07.2018 №815);

- Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України від 12.01.2016 №8 (зі змінами, внесеними наказами МОН України від 10.07.2019 №955, від 10.02.2021 №160).

Головною метою Запорізької гімназії № 106 є забезпечення реалізації права громадян на здобуття початкової, загальної базової середньої освіти в обсязі Державних стандартів. Навчання, виховання та розвиток здобувачів освіти шляхом загальноосвітньої підготовки через вивчення окремих предметів, задоволення потреб громадян, суспільства і держави у догляді, оздоровленні, розвитку та навчанні дітей, забезпечення високої якості безперервної освіти та виховання, створення умов для фізичного, розумового, духовного розвитку дітей шкільного та дошкільного віку.

Мова освітнього процесу у 1-9 класах – українська.

Режим роботи закладу освіти на 2024/20225 н.р. – п'ятиденний.

Заняття в закладі проводяться в одну зміну.

За рішенням педагогічної ради від освітній процес в умовах воєнного стану для учнів 1-9 класів організовується за змішаною та/або дистанційною формою навчання (синхронні/асинхронні навчальні заняття) відповідно до рішення педагогічної ради закладу освіти.

Тривалість уроків для 1-х класів (під час очного навчання) – 35 хвилин, для 2-4-х класів – 40 хвилин, для 5-9-х класів – 45 хвилин.

Тривалість перерв між навчальними заняттями для учнів 1-4-х класів – не менше 15 хвилин, 5-9-х класів – не менше 10 хвилин; 20 хвилин (для прийому їжі) – після 2 та 3 навчальних занять – для учнів 1-4-х класів, 30 хвилин після 3 навчального заняття – для учнів 5-9 класів.

В умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації іншого характеру безперервна тривалість навчальних занять при організації дистанційного навчання у синхронному форматі для здобувачів освіти складає:

1-2 класів – 2 навчальних заняття по 30 хвилин або 3 – по 20 хвилин;

3-4 класів – 2 навчальних заняття по 45 хвилин або 3 – по 30 хвилин, або 4 – по 20 хвилин;

5-6 класів – 2 навчальних заняття по 45 хвилин або 3 – по 35 хвилин, або 4 – по 25 хвилин;

7-9 класів – 2 навчальних заняття по 45 хвилин або 3 – по 40 хвилин, або 4 – по 30 хвилин, або 5 – по 25 хвилин.

Освітній процес у закладі освіти організовується в межах 2024/2025 н.р., що розпочинається у День знань 02.09.2024 і закінчується у межах часу, передбаченого Освітньою програмою та навчальним планом 27.06.2025. Навчальні заняття закінчуються 30.05.2025.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою (орієнтовно):

I семестр (02.09.2024 - 27.12.2024)

II семестр (13.01.2025 - 30.05.2025)

35 тижнів, 175 навчальних днів.

Впродовж навчального року для учнів проводяться канікули (орієнтовно):

- осінні (21.10.2024-27.10.2024)

- зимові (30.12.2024-12.01.2025)

- весняні (24.03.2025-30.03.2025)

- літні (30.06.2025 - 31.08.2025).

Тривалість канікул протягом навчального року становить не менше 30 календарних днів. Структура навчального року може коригуватися в залежності від епідемічної ситуації та воєнного стану. Такі зміни, відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту», схвалюються педагогічною радою закладу та вводяться в дію наказом керівника закладу.

«Початкова школа» (чотирирічна) передбачає забезпечення відповідного рівня загальноосвітньої підготовки учнів згідно з вимогами Державного стандарту початкової загальної освіти. Головна мета початкової школи полягає в забезпеченні змістовної, технологічної та методичної наступності з дошкільним відділенням.

«Основна школа» (5-9 класи) передбачає забезпечення відповідного рівня загальноосвітньої підготовки учнів згідно з вимогами Державного стандарту базової середньої освіти. Головним завданням основної школи є забезпечення досягнення кожним учнем відповідного рівня підготовки, розкриття творчого потенціалу розвитку.

У 1-9 класах здійснюється поділ класів на групи при вивченні англійської мови та інформатики у 2-9 класах. Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Освітня програма Запорізької гімназії № 106 Запорізької міської ради розроблена на 2024/2025 навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти **1-4, 5-9 класів** на 2024/2025 н.р. складає ***9345 годин/навчальний рік***:

□ для учнів **1-4-х класів** – ***3500 годин/навчальний рік***

Клас	1 класи	2 класи	3 класи	4 класи
Кількість годин	805	875	910	910
Разом	3500			

□ для учнів **5-9-х класів** складає ***5845 годин/навчальний рік***

Клас	5 класи	6 класи	7 класи	8 класи	9 класи
Кількість годин	1050	1155	1172,5	1207,5	1260
Разом	5845				

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах для 1-4-х, 5-9-х класів.

Форми організації освітнього процесу у Запорізькій гімназії № 106

Освітній процес у ЗГ № 106, на період запровадження воєнного стану в Україні, організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

Вибір форм визначаються з урахуванням наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти

(інституційна; дистанційна; індивідуальна (екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж) або поєднуючи їх (відповідно до ст. 9 Закону України «Про освіту»).

При виборі та організації форм навчання Запорізька гімназія № 106 керується наступними нормативно-правовими документами:

- Положенням про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 23 квітня 2019 року № 536 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року №160), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 19 квітня 2021 р. за № 529/36151;

- Положенням про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2016 № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 03 лютого 2016 року № 184/28314;

- Положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 № 1115, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 року № 941/35224) із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 201 від 24.02.2023);

- Постановою Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 № 957 «Про затвердження порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ № 483 від 26.04.2022; № 979 від 30.08.2022);

- Наказом МОН України від 08.06.2018 № 609 «Про затвердження примірнього положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти».

Платформою для організації освітнього процесу з елементами дистанційного навчання за рішенням педагогічної ради (протокол № 10 від 31.08.2020 та наказом по закладу освіти від 31.08.2020 № 137р) є Google Workspace (Google Meet та Google Classroom) та освітня платформа «Нові знання».

При переході на дистанційне навчання (за відповідним наказом по ЗГ № 106 та вимогою часу), щодня за затвердженим розкладом уроків, педагогами закладу освіти вносяться навчальні завдання та оцінки здобувачів освіти в електронний журнал, здійснюється зворотний зв'язок з учнями в електронному вигляді, використовуючи цифрові освітні платформи, електронний журнал, електронну пошту і т.п.

На вебсайті ЗГ № 106 створена сторінка «Дистанційне навчання», на якій розміщується алгоритм дій дистанційного навчання під час воєнного стану з розкладом занять. Це додатковий доступ до інформації, яким можуть скористатися не тільки учні, а й всі учасники освітнього процесу.

У разі впровадження змішаного навчання є кілька варіантів організації освітнього процесу, а саме:

- поєднання очної форми із дистанційною;
- поєднання різних форматів навчання у межах одного класу (основне очне навчання із використанням технологій дистанційного навчання та різних форм роботи з електронними ресурсами, онлайн - курсами тощо);
- поєднання самостійного навчання та співпраці в класі;
- змішування основного навчального контенту (підручників та навчальних матеріалів) із зовнішніми матеріалами (електронними ресурсами).

Найбільш сприятливіший варіант впровадження змішаного навчання в освітній процес приймається педагогічною та спільною радою закладу освіти, враховуючи розрахункову місткість найпростішого укриття.

Для організації зворотного зв'язку із здобувачами освіти використовуються сервіси єдина платформа «NZ» (е-журнал та е-щоденник). Для обговорення поточних справ та організації зворотного зв'язку можливим є створення закритих спільнот у соціальних мережах та месенджерах за визначеними спільно з усіма учасниками освітнього процесу освіти принципами організації груп та правилами взаємодії й спілкування.

Додаткові сервіси та інструменти дистанційного навчання: Quizizz, YouTube, «Вчи.юа», «На урок», «Всеосвіта», Learningapps, Kahoot, Hangouts та інші.

Методи і прийоми навчання, які застосовуються у ЗГ № 106 для учнів 1-9-х класів: опитування, колоквиум, порушення послідовності, коректор, правильні та неправильні твердження, тести, диктанти, вікторини, кросворди, незакінчене речення, складання історій, ребуси, шаради, анаграми, головоломки, бінго, доміно, пазли, квести, акваріум, методи кутів, ротаційні трійки, дебати, рольові ігри, світлофор, інтерв'ю, інсценування, інтерактивні завдання та ін.

Також освітній процес у закладі реалізується через екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, квести, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, проблемні уроки, відео-уроки, ділові ігри, проєктну діяльність, консультації, навчально-практичні заняття та експериментальну роботу тощо.

Організація освітнього процесу в інклюзивних класах здійснюється з урахуванням контингенту здобувачів освіти і має корекційну спрямованість. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми

потребами співпрацює з ІРЦ по Хортицькому району щодо питань надання корекційно-розвиткових послуг та методичного забезпечення її діяльності.

Відповідно до мережі у 2024/2025 н.р. у Запорізькій гімназії № 106 відкрито 3 класи з інклюзивною формою навчання (4-В, 5-В, 7-Б класи). Всі 3 здобувача освіти з особливими освітніми потребами мають висновки про комплекс психолого-педагогічну оцінку розвитку та визначений у всіх - III рівень підтримки.

Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладі освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, зокрема тих, що забезпечують здобуття освіти за мережевою формою здобуття освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти в Запорізькій гімназії № 106

Локальні акти, які регламентують функціонування системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти (затвердженого протоколом педагогічної ради № 02 від 05.01.2023 року);
- Положення про академічну доброчесність;
- Положення про моніторинг якості освіти та освітньої діяльності;
- Наказ МОН України від 16.01.2020 № 54 «Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти»;
- Програми моніторингових досліджень:
 - навчальних досягнень учнів 5-6, 7-9 класів, навчальних досягнень учнів початкових класів;
 - рівня навчальних досягнень учнів з окремих предметів;
 - відстеження динаміки досягнень учнів;
 - освітніх втрат та їх компенсацій;
 - організації освітнього процесу під час дистанційного навчання;
 - ефективності організації роботи з обдарованими учнями та ін.
- Стратегія розвитку закладу освіти на період до 2028 року.
- Освітня програма, навчальні плани та програми;
- Критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчання учнів у Запорізькій гімназії № 106 Запорізької міської ради.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти: забезпечення ефективності освітніх та управлінських процесів, які безпосередньо впливають на якість результатів навчання учнів, формування їхніх ключових компетентностей, а також сприяння усебічному розвитку особистості учнів; оновлення методичної бази освітньої діяльності; контроль за виконанням освітньої програми та навчальних планів, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення; моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти; створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Стратегія (політика) та процедури забезпечення якості освіти передбачають здійснення таких процедур і заходів:

- система внутрішніх і зовнішніх моніторингів якості освітньої діяльності та якості освіти (моніторинг навчальних досягнень учнів, моніторинг адаптації дітей у закладі, моніторинг наступності між початковим та базовим рівнями освіти тощо);
- самооцінювання якості освітньої діяльності та якості освіти;
- система оцінювання навчальних досягнень учнів;
- професійне зростання керівних та педагогічних працівників;
- забезпечення публічності інформації про діяльність закладу освіти;
- забезпечення академічної доброчесності у діяльності педагогічних працівників та здобувачів освіти;
- запобігання та протидія булінгу (цькуванню);
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів освіти;
- забезпечення якості освітньої діяльності під час дистанційного навчання;
- розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти Запорізької гімназії № 106 Запорізької міської ради складається з наступних компонентів:

Кадрове забезпечення освітньої діяльності. Реалізацію освітньої діяльності у ЗГ №106 забезпечують 59 педагогічних працівників - 11 вчителів початкових класів, 2 вихователі груп продовженого дня, в основній школі - 36 педагогів, також є 2 асистенти вчителя, практичний психолог, соціальний педагог, педагог-організатор. Всі мають педагогічну освіту.

Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності здійснюється роботою методичної та педагогічної рад, шкільних методичних об'єднань.

Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності

Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності включає навчальні класи для учнів початкових класів з відповідним обладнанням навчального і загального призначення, визначеним у наказі МОН України від 07.02.2020 № 143 «Про затвердження Типового переліку засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів початкової школи», а саме: комп'ютерне обладнання, прилади і пристосування, меблі, друковані засоби навчання, інструменти та інвентар, моделі та муляжі, обладнання загального призначення тощо. Також гімназія забезпечена необхідними навчальними кабінетами для здобувачів освіти 5-9-х класі, бібліотекою, спортивними та актовою залами, а також медичним кабінетом та кабінетом практичного психолога. У навчальних кабінетах створені належні санітарно-гігієнічні умови для здійснення освітнього процесу. Наявні технічні засоби навчання: телевізор – 37 шт., проектор – 3 шт., ноутбуки – 92 шт., планшети – 6 шт., хромбуки – 5 шт., комп'ютери – 71 шт., інтерактивна дошка – 1 шт., ламінатор – 2 шт. Всі навчальні кабінети забезпечені оргтехнікою, є підключення до мережі Інтернет.

РОЗДІЛ I Освітня програма дошкільного підрозділу (різновікова група короткотривалого перебування)

Освітня діяльність у дошкільному підрозділі ЗГ № 106 (далі – ДП) у 2023/2024 навчальному році організована відповідно Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Указу Президента України від 18.05.2019 № 286 «Про стратегію національно-патріотичного виховання», постановою Кабінету Міністрів України від 09.10.2020 №932 «Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання на 2020-2025 роки», Базового компоненту дошкільної освіти (нова редакція), Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді (затверджено наказом МОН України від 16.06.2015 №641), Положення про дошкільний навчальний заклад (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.2021 №86), Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів (затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 №234), Гранично допустимого навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форм власності (затверджено наказом МОН України від 20.04.2015 №446), інструктивно-методичного листа Міністерства освіти і науки України від

13.09.2016 р № 1801/01-56 «Про організацію фізкультурно-оздоровчої роботи у дошкільних закладах», інструктивно-методичного листа Міністерства освіти і науки України від 13.09.2016 р № 1799/01-56 «Про організацію роботи з музичного виховання дітей у дошкільних закладах», «Щодо організації роботи та дотримання вимог з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності у закладах дошкільної освіти» (від 14.02.2019 №1/11-1491), власного статуту та інших нормативно-правових документів в сфері освіти.

Освітня програма у дошкільному підрозділі спрямована на реалізацію комплексу розвивальних, виховних, навчальних функцій та змістовних напрямів організації життєдіяльності в межах вікової компетентності дітей від 4 до 6 (7) років із поступовим ускладненням змістовної наповнюваності на кожному віковому етапі.

Завдання освітньої програми - сформованість мінімально достатнього та необхідного рівня освітніх компетенцій дитини дошкільного віку, що забезпечує її повноцінний психофізичний та особистісний розвиток і психологічну готовність до навчання у школі. Визначені Базовим компонентом дошкільної освіти вимоги до обсягу необхідної інформації, життєво важливих умінь і навичок, системи ціннісних ставлень до світу та самої себе відображені у програмі є обов'язковими для виконання всіма учасниками освітнього процесу.

У дошкільному підрозділі встановлено 5-денний навчальний тиждень. Група дошкільного підрозділу працює з 9.00 до 13.00.

У своєму складі дошкільний підрозділ має 1 різновікову групу (від 4 до 6 років).

Навчальні заняття в 2024/2025 навчальному році організовуються за семестровою системою (орієнтовно):

I семестр (02.09.2024 - 27.12.2024)

II семестр (13.01.2025 - 30.05.2025)

35 тижнів, 175 навчальних днів.

Впродовж навчального року для учнів проводяться канікули (орієнтовно):

- осінні (21.10.2024-27.10.2024)

- зимові (30.12.2024-12.01.2025)

- весняні (24.03.2025-30.03.2025)

- літні (30.06.2025 - 31.08.2025).

Літній оздоровчий період для вихованців дошкільного підрозділу з 02.06.2025 по 30.06.2025.

У період канікул з дітьми проводиться фізкультурно-оздоровча і художньо-продуктивна діяльність.

Щоденна кількість і послідовність занять для дітей визначається орієнтовним розкладом занять (організована навчально-пізнавальна діяльність) за віковими групами.

Вікова група	Тривалість	Інтервали між заняттями
Тривалість занять		
Середня група (від 4 до 5 років)	20 хвилин	10 хвилин
Старша група (від 5 до 6 років)	25 хвилин	10 хвилин
Тривалість фізкультурних занять		
Середня група (від 4 до 5 років)	25 хвилин	10 хвилин
Старша група (від 5 до 6 років)	25-30 хвилин	10 хвилин

Загальний обсяг навантаження

З метою реалізації Базового компонента дошкільної освіти, вищезазначених освітніх програм та відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2015 року № 446 «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності» у 2023/2024 навчальному році в закладі дошкільної освіти загальний обсяг тижневого навантаження за віковими групами становитиме:

Орієнтовні види діяльності за освітніми лініями	Орієнтовна кількість занять на тиждень	
	середня група	старша група
Ознайомлення із соціумом	1	1
Ознайомлення з природним довкіллям	1	1
Художньо-продуктивна діяльність	4	5
Логіко-математичний розвиток	1	1
Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування	3	3
Здоров'я і фізичний розвиток	2	2
Загальна кількість занять на тиждень	12	13

Перелік навчальних програм

Освітній процес в дошкільному підрозділі будується на відповідному програмно-методичному забезпеченні та представляє єдиний комплекс освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти результатів

навчання (набуття компетентностей), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти, чинними освітніми комплексними та парціальними програмами, рекомендованими Міністерством освіти і науки України.

Освітній процес у Запорізькій гімназії № 106 здійснюється за комплексною освітньою програмою «Стежинки у Всесвіт: для дітей раннього та передшкільного віку» (доопрацьований та оновлений варіант комплексної освітньої програми “Дитина в дошкільні роки”, 2015 рік) (схвалено МОН України лист від 02 жовтня 2020 року № 22.1/12-Г-801).

Очікувані результати навчання від вихованців дошкільного підрозділу ЗГ № 106

Зміст освітнього процесу в дошкільному підрозділі у 2023/2024 н.р. спрямований на формування та розвиток компетентностей вихованців відповідно до освітніх ліній Базового компонента:

Освітня лінія	Зміст освітнього процесу
Особистість дитини	Передбачає: - формування позитивного образу «Я», створення бази особистісної культури дитини, її активної життєдіяльності; - виховання в дитини позитивного ставлення до своєї зовнішності, формування основних фізичних якостей, рухових умінь, культурно-гігієнічних, оздоровчих навичок та навичок безпечної життєдіяльності. На кінець дошкільного періоду життя в дитини мають бути сформовані базові якості особистості: довільність, самостійність і відповідальність, креативність, ініціативність, свобода поведінки і безпечність, самосвідомість, самоствавлення, самооцінка.
Дитина в соціумі	Передбачає: формування у дітей навичок соціально визнаної поведінки, вміння орієнтуватись у світі людських взаємин, готовності співпереживати та співчувати іншим. Завдяки спілкуванню з дорослими, як носіями суспільно-історичного досвіду людства, в дитини з'являються інтерес та вміння розуміти інших, долучатися до спільної діяльності з однолітками та дорослими,

	об'єднувати з ними свої зусилля для досягнення спільного результату, оцінювати власні можливості, поважати бажання та інтереси інших людей. Взаємодія з іншими людьми є своєрідним видом входження дитини в людський соціум, що вимагає уміння узгоджувати свої інтереси, бажання, дії з іншими членами суспільства
Дитина в природному довкіллі	Містить доступні дитині дошкільного віку уявлення про природу планети Земля та Всесвіт, розвиток емоційно-ціннісного та відповідального екологічного ставлення до природного довкілля. Природнича освіченість передбачає наявність уявлень дитини про живі організми і природне середовище, багатоманітність явищ природи, причинно-наслідкові зв'язки у природному довкіллі та взаємозв'язок природних умов, рослинного і тваринного світу, позитивний і негативний вплив людської діяльності на стан природи. Ціннісне ставлення дитини до природи виявляється у її природодоцільній поведінці: виважене ставлення до рослин і тварин; готовність включатись у практичну діяльність, що пов'язана з природою; дотримування правил природокористування.
Мовлення дитини	Передбачає: засвоєння дитиною культури мовлення та спілкування, елементарних правил користування мовою у різних життєвих ситуаціях. Оволодіння мовою як засобом пізнання і способом людського спілкування є найвагомішим досягненням дошкільного дитинства. Мова виступає «каналом зв'язку» для одержання інформації з немовних сфер буття, засобом пізнання світу від конкретно-чуттєвого до понятійно-абстрактного. Мовленнєве виховання забезпечує духовно-емоційний розвиток дитини через органічний зв'язок із національним вихованням. Мовленнєва діяльність дітей дошкільного віку складається із різних видів говоріння та слухання, під час якої формуються мовленнєві вміння і навички. Вивчення української мови в дошкільних навчальних закладах національних спільнот передбачає залучення дітей інших національностей, які є громадянами України,

	до оволодіння українською мовою як державною на рівні вільного спілкування з іншими дітьми і дорослими, виховання інтересу та позитивного ставлення до української мови.
Дитина в світі культури	Передбачає: формування почуття краси в її різних проявах, ціннісного ставлення до змісту предметного світу та світу мистецтва, розвиток творчих здібностей, формування елементарних трудових, технологічних та художньо-продуктивних навичок, самостійності, культури та безпеки праці. Результатом оволодіння дитиною різними видами предметної та художньої діяльності є сформоване емоційно-ціннісне ставлення до процесу та продуктів творчої діяльності, позитивна мотивація досягнень; здатність орієнтуватися в розмаїтті властивостей предметів, розуміти різні способи створення художніх образів, виявляти інтерес до об'єктів, явищ та форм художньо-продуктивної діяльності, а також оволодіння навичками практичної діяльності, культури споживання.
Гра дитини	Передбачає: розвиток у дітей творчих здібностей, самостійності, ініціативності, організованості в ігровій діяльності та формування у них стійкого інтересу до пізнання довкілля і реалізації себе в ньому. Гра забезпечує задоволення ігрових уподобань кожної дитини, сприяє виникненню дружніх, партнерських стосунків та ігрових об'єднань за інтересами, спонукає до обміну думками, оцінювання себе й інших, заохочує до імпровізації, висловлювання власних оцінно-етичних суджень.
Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі	Передбачає: сформованість доступних для дитини дошкільного віку уявлень, еталонів, що відображають ознаки, властивості та відношення предметів і об'єктів довколишнього світу. Показником сформованості цих уявлень є здатність дитини застосовувати отримані знання у практичній діяльності (ігрова, трудова, сенсорно-пізнавальна,

	математична тощо), оволодіння способами пізнання дійсності, розвиток у неї наочно-дієвого, наочно-образного, словесно-логічного мислення. Сенсорно-пізнавальна освітня лінія спрямована на інтеграцію змісту дошкільної освіти, формування у дітей пошуково-дослідницьких умінь, елементарних математичних уявлень, цілісної картини світу, компетентної поведінки в різних життєвих ситуаціях
--	--

Відповідно до Базового компоненту дошкільної освіти в ДП Запорізької гімназії № 106 визначено зміст і структуру освітнього процесу за інваріантною складовою.

Інваріантна складова змісту дошкільної освіти сформована на державному рівні і є обов'язковою. Інваріантну частину змісту освіти систематизовано відповідно до Базового компонента дошкільної освіти за освітніми лініями:

- "Особистість дитини";
- "Дитина в соціумі";
- "Дитина у природному довкіллі";
- "Дитина у світі культури";
- "Гра дитини";
- "Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі";
- "Мовлення дитини".

У закладі забезпечується неперервність змісту освітніх ліній, а також наступність дошкільної та початкової ланок. Виключення з інваріантної частини будь-якої з освітніх ліній порушує цілісність розвитку дитини на рівні дошкільної освіти і наступність її в початковій школі.

Організація життєдіяльності дітей з урахуванням освітніх ліній, що включені до інваріантної дає змогу забезпечити належний рівень соціально - особистісного розвитку дітей дошкільного віку в структурі неперервної освіти.

Дотримання змісту, взаємозв'язку та логічної послідовності реалізації освітніх ліній Базового компоненту забезпечується та відображається у плануванні педагогів закладу.

Форми організації освітнього процесу у дошкільному підрозділі ЗГ № 106

Відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту» освітня програма в ДП визначає мету, завдання освітнього процесу на навчальний рік, а також форми його організації.

З метою досягнення очікуваних результатів навчання (набуття компетентностей) у 2023/2024 навчальному році педагогами Запорізької гімназії № 106 будуть реалізовуватися різні форми освітнього процесу.

За формами організації проводяться такі типи занять:

- фронтальні, колективні (з усіма дітьми групи);
- індивідуально-групові (4-5 дошкільнят).

Освітній процес у ДП на період запровадження воєнного стану в Україні організовується в безпечному освітньому середовищі з використанням технологій дистанційного навчання та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб. При переході на дистанційне навчання відбувається зворотний зв'язок із здобувачами освіти з використанням цифрових освітніх платформ, електронної пошти тощо. На веб-сайті закладу освіти створено розділ «Дистанційне навчання». Це додатковий доступ до інформації, якою можуть скористатися всі учасники освітнього процесу.

На період запровадження воєнного стану в Україні для забезпечення дистанційного освітнього процесу здійснюється доступ до навчальних матеріалів, забезпечено вибір загальноприйнятих та зручних платформ, а саме: Google Workspace, Google Meet (в синхронному режимі), Google Classroom (в асинхронному режимі).

З метою забезпечення наступності з початковою ланкою освіти поширеним типом занять у поточному навчальному році у всіх вікових групах будуть інтегровані заняття у рамках тематичної організації освітнього процесу. Види інтегрованих занять:

- соціально-природознавчої тематики;
- з пріоритетом інтелектуально-мовленнєвих завдань;
- з пріоритетом логіко-математичних завдань;
- заняття художнього циклу.

Рівномірно розподіляються види активності за основними видами діяльності протягом I половини дня в залежності від бажань та інтересу дітей. Крім спеціально організованої освітньої діяльності передбачається самостійна діяльність дітей:

- ігри (дидактичні, сюжетно-рольові, рухливі театралізовані тощо);
- спостереження;
- пошуково-дослідницька діяльність;
- самостійна художня діяльність тощо.

За окремим планом у закладі організовується літнє оздоровлення дітей.

Інструменти внутрішнього забезпечення якості освіти

Освітній процес у дошкільному відділенні ЗГ № 106 у 2023/2024 н.р. забезпечуватимуть 3 педагогічними працівниками. З них: 1 музичний керівник, 1 інструктор з фізичної культури, 1 вихователь групи дошкільного підрозділу. Кількісні та якісні показники кадрового забезпечення освітньої діяльності педагогічних працівників дошкільного підрозділу:

«спеціаліст вищої категорії» –3.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості дошкільної освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням планів освітньої роботи та освітньої програми, якістю досягнень дітей дошкільного віку, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Навчально-методичне забезпечення дошкільного підрозділу

Навчально-методичне забезпечення дошкільного підрозділу освітньої діяльності передбачає наявність:

- чинної освітньої програми та освітнього плану на 2023/2024 н.р., за якими здійснюватиметься освітня діяльність;

- методичних посібників та навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти і науки України;

- методичних посібників для вихователів, фахових періодичних видань;

- демонстраційних, роздаткових матеріалів.

Відповідно до вимог Базового компоненту дошкільної освіти за освітніми лініями проводяться моніторингові дослідження досягнень дітей дошкільного віку.

РОЗДІЛ II Освітня програма початкової загальної освіти

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі. Початкова освіта

передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти
Освітня програма Запорізької гімназії № 106 Запорізької міської ради

I ступеня укладена для учнів початкової школи 6 (7) – 9 (10) років. Вимоги освітньої програми до дітей 6-7 років, які тільки розпочинають навчання у початковій школі, враховують досягнення попереднього етапу їхнього розвитку. Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, освітня програма I ступеня забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти в класах з інклюзивною формою навчання та/або спеціальних класах (відповідно до висновків інклюзивно-ресурсного центру).

З урахуванням особливостей розвитку та стану здоров'я діти з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти пізніше 6 років, а тривалість здобуття ними початкової та базової середньої освіти може бути подовжена з доповненням освітньої програми корекційно-розвитковим складником.

Для кожної освітньої галузі визначено мету та загальні результати навчання здобувачів освіти в цілому. За ними впорядковано обов'язкові результати навчання здобувачів освіти, які є основою для їх подальшого навчання на наступних рівнях загальної середньої освіти.

Перелік навчальних програм

Освітня програма для учнів 1-4-х класів Запорізької гімназії № 106 розроблена відповідно до:

- Типової освітньої програми для 1-2-х класів, розробленої під керівництвом Савченко О.Я., затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 № 743-22;
- Типової освітньої програми для 3-4-х класів, розробленої під керівництвом Савченко О.Я., затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 № 743-22;
- Типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами

(затвердженої МОН 26.07.2018 №814 зі змінами, внесеними наказом МОН України від 16.08.2018 №917).

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Очікувані результати навчання (компетентностей) здобувачів початкової освіти подано за змістовими лініями, окресленими у Державному стандарті початкової освіти, які реалізуються вчителем паралельно у рамках кожної освітньої галузі та відповідно до обов'язкових результатів навчання.

Зміст освітньої програми Запорізької гімназії № 106 Запорізької міської ради **I ступеня** має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- 6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної

поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувачів освіти визначено за такими освітніми галузями: мовно-літературна (українська мова та література, іншомовна освіта); математична; природнича; технологічна; інформатична; соціальна і здоров'язбережувальна; громадянська та історична; мистецька; фізкультурна.

Інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Основними функціями оцінювання в початкових класах є формувальна, діагностувальна, мотиваційно-стимулювальна, розвивальна, орієнтувальна, коригувальна, прогностична, констатувальна, виховна.

Оцінювання результатів навчання та особистих досягнень учнів у 1-х класах НУШ має формувальний характер та передбачає активне залучення учнів до самоконтролю і самооцінювання. Формувальне оцінювання у закладі освіти розпочинається з перших днів навчання та триває постійно.

Результат оцінювання особистісних надбань учнів у 1-4 класах виражається вербальною оцінкою, а об'єктивних результатів навчання учнів у 1-2 класах – вербальною оцінкою, у 3-4 класах - рівневою оцінкою на підставі рішення педагогічної ради. Формування оцінювальних суджень визначення рівня результату навчання здійснюється на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання здобувачів початкової освіти (додаток 1 до наказу МОН України «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти» від 13.07.2021 №813).

Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання учнів за рік. Під час підсумкового оцінювання зіставляються навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання, визначеними в освітніх програмах закладу освіти.

Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік є результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формувального оцінювання. Підсумкова оцінка за рік визначається з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання.

Підсумкове оцінювання за рік з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна» здійснюється шляхом узагальнення даних, отриманих під час формувального оцінювання, з урахуванням динаміки формування результату навчання. З метою реалізації індивідуального підходу до учнів під час підсумкового оцінювання результатів навчання та створення можливостей кожному учню виявляти відповідальність за власне учіння і досягати максимально можливих результатів навчання за 10-15 днів до кінця навчального року узагальнюються результати навчання учнів з предметів вивчення/інтегрованих курсів за кожним блоком обов'язкових результатів навчання, який окреслений у свідоцтві досягнень, та визначається стан сформованості/рівень результатів навчання учнів з урахуванням динаміки їх формування.

Учитель за рішенням педагогічної ради закладу фіксує на носії зворотного зв'язку з батьками попередню оцінку за результатами підсумкового оцінювання. У разі виявлення бажання учнів (їхніх батьків) покращити отримані результати, учитель може запропонувати їм індивідуалізовану діагностувальну роботу з виявлення стану сформованості тільки тих результатів, які учень хоче покращити. Таку роботу учні, зазвичай, виконують в межах індивідуальної роботи під час уроку. Підсумкова (річна) оцінка визначається з урахуванням індивідуалізованої діагностувальної роботи (якщо така проводилась) за умови, якщо виконання індивідуалізованої діагностувальної роботи засвідчує покращення результату навчання. Підсумкова (річна) оцінка фіксується у класному е-журналі і свідоцтві досягнень учнів.

РОЗДІЛ III Освітня програма базової середньої освіти (5-7 класи НУШ)

Ідея компетентнісного підходу до сучасної освіти є наскрізною і визначальною на сьогоднішній день. Тому освітня діяльність у 5-7 класах має спрямовуватися на сформованість базових особистісних якостей дитини, таких як: міжособистісна злагода, міжособистісне партнерство, самостійність, чуйність, шанобливість, допитливість, спостережливість, креативність, розсудливість.

Організація освітньої діяльності в 5-7 класах у 2023/2024 навчальному році здійснюватиметься відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р), наказу МОН України від 19.02.2021 № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти».

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової освіти

Навчання за освітньою програмою базової освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до Запорізької гімназії № 106, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти

здобувачі освіти повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника ЗГ № 106 створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Вимоги до результатів навчання в освітній програмі визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

**Перелік модельних навчальних програм для 5-7 класів
Запорізької гімназії № 106, що використовуються в освітньому
процесі у 2024/2025 н.р.**

Робочий навчальний план для 5-7 класів складено відповідно до визначених Державним стандартом базової середньої освіти (Постанова КМУ від 30.09.2020 № 898), Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 19.02.2021р. № 235, з урахуванням Державного стандарту початкової загальної освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87) та Положення концепції «Нова українська школа» (2016р.)

Перелік освітніх галузей укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури;
- Суспільствознавство;
- Мистецтво;
- Математика;
- Природознавство;
- Технології;
- Здоров'я і фізична культура.

Освітня галузь, назва предмета	Модельна навчальна програма для 5-6-х класів НУШ	
	назва	автор (и)
Мовно-літературна: 1.Українська мова	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.

2. Українська література	Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Чумарна М. І., Пастушенко Н. М.
3.Зарубіжна література	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Волощук Є.В.
Мовно-літературна (іншомовна освіта) Англійська мова	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Трифан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.
Математична Математика	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Істер О.С.
Природнича 1. Пізнаємо природу	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.
2. Географія	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В. інші
Громадянська та історична освіта 1. Вступ до історії України та громадянської освіти	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти	Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я.
2. Історія України. Всесвітня історія	Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Історія України. Всесвітня історія. 6 клас» для закладів загальної середньої освіти	Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я.
Соціальна та здоров'язбережна Здоров'я, безпека та добробут	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут» 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Шиян О., Волощенко О., Гриньова М., Дяків В., Козак О., Овчарук О., Седоченко А., Сорока І., Страшко С.
Технологічна Технології	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.
Інформатична Інформатика	Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи»	Морзе Н.В., Барна О.В.

	для закладів загальної середньої освіти	
Мистецька Інтегрований курс «Мистецтво»	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Масол Л. М., Просіна О. В.
Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Педан О.С., Коломоєць Г. А., Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші
Варіативний складник		
Міжгалузевий інтегрований курс «STEM»	Модельна навчальна програма «STEM. 5-6 класи (міжгалузевий інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Бутурліна О.В., Артем'єва О.Є.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Зміст освітньої програми Запорізької гімназії № 106 Запорізької міської ради **II ступеня** має потенціал для формування у здобувачів освіти ключових компетентностей.

Для здобувачів освіти 5-7 класів Нової Української школи:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає вміння:

- здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм сучасної української літературної мови, типів мовної взаємодії, особливостей стилів мовлення інформаційних та художніх текстів, медіатекстів тощо;

- здобувати та опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел у різних освітніх галузях і контекстах, критично осмислювати її та використовувати для комунікації в усній та письмовій формі, для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей;

- відповідально, усвідомлюючи цінність української мови як мови взаємодії на всій території держави, використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає вміння:

- здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм мови, особливостей основних стилів і жанрів мовлення, типів мовної взаємодії;

- здобувати і опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел, критично осмислювати її, використовувати в усній та письмовій комунікації для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей;

- відповідально використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження, спираючись на особливості міжкультурної комунікації та досвід комунікації державною мовою;

- відповідно до ситуації ефективно виражати ідеї, почуття, пояснювати та обговорювати факти, явища, події, обґрунтовувати свої погляди та переконання в усній і письмовій формі у різних особистісних і соціальних контекстах (побутових, навчальних, громадських тощо), спираючись на мовний і мовленнєвий досвід, мовні норми у спілкуванні, соціокультурні реалії та особливості міжкультурної комунікації;

3) математична компетентність, що передбачає здатність розвивати і застосовувати математичні знання та методи для розв'язання широкого спектра проблем у повсякденному житті; моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичного апарату; усвідомлення ролі математичних знань і вмінь в особистому та суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування наукового світогляду; здатність і готовність застосовувати відповідний комплекс наукових знань і методологій для пояснення світу природи; набуття досвіду дослідження природи та формулювання доказових висновків на основі отриманої інформації; розуміння змін, зумовлених людською діяльністю; відповідальність за наслідки такої діяльності;

5) інноваційність, що передбачає здатність учня реагувати на зміни та долати труднощі; відкритість до нових ідей; ініціювання змін у класі, закладі освіти, родині, громаді тощо; спроможність визначати і ставити перед собою цілі, мотивувати себе та розвивати в собі стійкість і впевненість, щоб навчатися і досягати успіхів;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення екологічних основ природокористування, необхідності охорони природи, дотримання правил поведінки на природі, ощадливого використання природних ресурсів, розуміння контексту і взаємозв'язку господарської діяльності і важливості збереження природи для забезпечення сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає впевнене, критичне і відповідальне використання цифрових технологій для власного розвитку і спілкування; здатність безпечно застосовувати інформаційно-комунікаційні засоби в навчанні та інших життєвих ситуаціях, дотримуючись принципів академічної доброчесності;

8) навчання впродовж життя, що передбачає здатність визначати і оцінювати власні потреби та ресурси для розвитку компетентностей, застосовувати різні способи розвитку компетентностей, знаходити можливості для навчання і саморозвитку; спроможність навчатися і працювати в колективі та самостійно, організовувати своє навчання, оцінювати його, ділитися його результатами з іншими, шукати підтримки, коли вона потрібна;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають:

- спроможність діяти як відповідальний громадянин, брати участь у громадському та суспільному житті, зокрема закладу освіти і класу, спираючись на розуміння загальнолюдських і суспільних цінностей, соціальних, правових, економічних і політичних принципів, ідей сталого розвитку суспільства, співіснування людей та спільнот у глобальному світі, критичне осмислення основних подій національної, європейської та світової історії, усвідомлення їх впливу на світогляд громадянина та його самоідентифікацію;

- виявлення поваги до інших, толерантність, уміння конструктивно співпрацювати, співпереживати, долати стрес і діяти в конфліктних ситуаціях, зокрема пов'язаних з різними проявами дискримінації; дбайливе ставлення до особистого, соціального здоров'я, усвідомлення особистих відчуттів і почуттів, здатність дослухатися до внутрішніх потреб; дотримання здорового способу життя; розуміння правил поведінки та спілкування, що є загальноприйнятими в різних спільнотах і середовищах та ґрунтуються на спільних моральних цінностях; спроможність діяти в умовах невизначеності та багатозадачності;

10) культурна компетентність, що передбачає наявність стійкого інтересу до опанування культурних і мистецьких здобутків України та світу, шанобливого ставлення до культурних традицій українців, представників корінних народів і національних меншин, інших держав і народів; здатність розуміти і цінувати творчі способи вираження та передачі ідей у різних культурах через різні види мистецтва та інші культурні форми; прагнення до розвитку і вираження власних ідей, почуттів засобами культури і мистецтва;

11) підприємливість і фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, спроможність використовувати можливості та реалізовувати ідеї, створювати цінності для інших у будь-якій сфері життєдіяльності; здатність до активної участі в житті суспільства, керування власним життям і кар'єрою; уміння розв'язувати проблеми; готовність брати відповідальність за прийняті рішення; здатність працювати в команді для планування і реалізації проектів, які мають культурну, суспільну або фінансову цінність, тощо.

Наскрізними в усіх ключових компетентностях є такі вміння:

1) читати з розумінням, що передбачає здатність до емоційного, інтелектуального, естетичного сприймання і усвідомлення прочитаного, розуміння інформації, записаної (переданої) у різний спосіб або відтвореної технічними пристроями, що охоплює, зокрема, уміння виявляти приховану і очевидну інформацію, висловлювати припущення, доводити надійність аргументів, підкріплюючи власні висновки фактами та цитатами з тексту, висловлювати ідеї, пов'язані з розумінням тексту після його аналізу і добору контраргументів;

2) висловлювати власну думку в усній і письмовій формі, тобто словесно передавати власні думки, почуття, переконання, зважаючи на мету та учасників комунікації, обираючи для цього відповідні мовленнєві стратегії;

3) критично і системно мислити, що виявляється у визначенні характерних ознак явищ, подій, ідей, їх взаємозв'язків, умінні аналізувати та оцінювати доказовість і вагомість аргументів у судженнях, зважати на протилежні думки та контраргументи, розрізняти факти, їх інтерпретації, розпізнавати спроби маніпулювання даними, використовуючи різноманітні ресурси і способи оцінювання якості доказів, надійності джерел і достовірності інформації;

4) логічно обґрунтовувати позицію на рівні, що передбачає здатність висловлювати послідовні, несуперечливі, обґрунтовані міркування у вигляді суджень і висновків, що є виявом власного ставлення до подій, явищ і процесів;

5) діяти творчо, що передбачає креативне мислення, продукування нових ідей, доброзичесне використання чужих ідей та їх доопрацювання, застосування власних знань для створення нових об'єктів, ідей, уміння випробовувати нові ідеї;

6) виявляти ініціативу, що передбачає активний пошук і пропонування рішень для розв'язання проблем, активну участь у різних видах діяльності, їх ініціювання, прагнення до лідерства, уміння брати на себе відповідальність;

7) конструктивно керувати емоціями, що передбачає здатність розпізнавати власні емоції та емоційний стан інших, сприймати емоції без

осуду, адекватно реагувати на конфліктні ситуації, розуміти, як емоції можуть допомагати і заважати в діяльності, налаштовуючи себе на пошук внутрішньої рівноваги, конструктивну комунікацію, зосередження уваги, продуктивну діяльність;

8) оцінювати ризики, що передбачає вміння розрізняти прийнятні і неприйнятні ризики, зважаючи на істотні фактори;

9) приймати рішення, що передбачає здатність обирати способи розв'язання проблем на основі розуміння причин та обставин, які призводять до їх виникнення, досягнення поставлених цілей з прогнозуванням та урахуванням можливих ризиків та наслідків;

10) розв'язувати проблеми, що передбачає вміння аналізувати проблемні ситуації, формувати проблеми, висувати гіпотези, практично їх перевіряти та обґрунтовувати, здобувати потрібні дані з надійних джерел, презентувати та аргументувати рішення;

11) співпрацювати з іншими, що передбачає вміння обґрунтовувати переваги взаємодії під час спільної діяльності, планувати власну та групову роботу, підтримувати учасників групи, допомагати іншим і заохочувати їх до досягнення спільної мети.

Інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Формувальне (поточне формувальне) оцінювання, окрім рівневого/бального здійснюється у формі самооцінювання, взаємооцінювання учнів, оцінювання вчителем і з використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо).

Основною ланкою в системі контролю ЗГ № 106 є поточний контроль, що проводиться систематично з метою встановлення рівнів опанування навчального матеріалу та здійснення корегування щодо застосовуваних технологій навчання. Основна функція поточного контролю – навчальна. Запитання, завдання, тести, тощо спрямовані на закріплення вивченого матеріалу й повторення пройденого, тому індивідуальні форми доцільно поєднувати із фронтальною роботою класу. Також важливим є урахування мотиваційно-стимулюючої функції поточного оцінювання.

Тематичне оцінювання здійснюється на основі поточного оцінювання із урахуванням проведених діагностичних (контрольних) робіт, або без проведення подібних робіт залежно від специфіки навчального предмета. Під час виставлення тематичного бала результати перевірки робочих зошитів не враховуються.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видаються учневі щороку.

У Запорізькій гімназії № 106 поточне та підсумкове оцінювання результатів учнів здійснюється із застосуванням таких форм та способів:

- усної (шляхом індивідуального, групового, фронтального опитування);
- письмової, зокрема, графічної (шляхом виконання діагностичних, самостійних, контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо);
- цифрової (шляхом тестування в електронному форматі);
- практичної (шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень, навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з бібліотечними об'єктами, хімічними речовинами тощо);

За рішенням педагогічної ради Запорізької гімназії № 106:

- семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання здійснюють за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначаються цифрами від 1 до 12;

- визначено адаптаційний період впродовж якого не здійснюється поточне та тематичне оцінювання (протягом вересня-жовтня 2024 року для 5-х класів);

- оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану, окрім навчальних предметів освітніх галузей «Мистецтво», «Соціальна та здоров'язбережувальна», «Фізична культура»;

- результати навчання складників вибіркового освітнього компонента не підлягають оцінюванню: міжгалузевий інтегрований курс «STEM»;

- свідоцтво досягнень відображає результати навчальних досягнень учня/учениці 5-7 класів з переліку предметів та інтегрованих курсів, визначених освітньою програмою закладу освіти.

Для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти, за рішенням педагогічної ради у I семестрі 5-го класу підсумкове та, у разі застосування, проміжне оцінювання результатів навчання учнів здійснювати за рівневою шкалою, а його результати позначати словами або відповідними літерами: «початковий (П)», «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)», та супроводжувати вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня/учениці (а не на помилки або невдачі).

При переході від підсумкового оцінювання за рівневою шкалою в I семестрі до оцінювання за бальною шкалою в II семестрі при виставленні річної оцінки орієнтуватись на оцінку за II семестр, а можливу різницю між

рівнями результатів навчання у I та II семестрах враховувати шляхом виставлення річної оцінки, що відповідає вищому показнику.

У рамках академічної свободи вчитель здійснює вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Корегування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

У формульованні оцінюванні, зокрема для самооцінювання та взаємооцінювання, рекомендовано використовувати інструменти з орієнтовного переліку, наведеного у таблиці 1.

Таблиця 1

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ІНСТРУМЕНТІВ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ

№	Назва	Опис інструмента
1	Відповідь хором	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо
2	Газетний заголовок	Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо. Передайте основну ідею події
3	Гра в кубик	Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати
4	Доповни думку	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у пропонуваному твердженні
5	Есе «хвилинка»	Питання для есе на одну хвилину- це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини
6	Запис у журнал	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене.
7	Картка на вихід	Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо.
8	Концептуальна карта	Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття.
9	Лідер за номером	Учні об'єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Вчитель ставить питання/проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає.

10	Найзаплутаніший (або найясніший) момент	Це варіант однохвилинки. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент» сьогодення заняття?»
11	Перевірка неправильного розуміння	Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно»
12	Перефразування	Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми
13	Підбиття підсумків	Форма роздумів одразу після певного виду роботи
14	Підказка за аналогією	Учні мають сформулювати думку на основі підказки-аналогії: (певне поняття, принцип або процес) виглядає як тому що
15	Підсумок А-Б-В	Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою
16	Підсумок одним реченням	Учнів просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми
17	Підсумок одним словом	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему
18	Подумай - розкажи в парі	Вчитель ставить учням запитання. Учні самостійно формують відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Вчитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі
19	Пригадай - підсумуй - запитай - пов'яжи за 2 хвилини(ППЗП2)	За дві хвилини учні повинні <i>пригадати</i> та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини <i>підсумувати</i> ці пункти одним реченням, записати одне основне <i>запитання</i> , на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну <i>прив'язку</i> цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу
20	Рішення-рішення	Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення
21	Самооцінювання	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображує їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки
22	Семінар за Сократом	Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань
23	Скажи щось	Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео
24	Сортування слів	Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями

25	Спінер ідей	Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося»
26	Тестування	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: Декілька правильних варіантів Правильно/Неправильно Коротка відповідь Знайди відповідність Розширена відповідь
27	Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)	Учні дають вчителю зворотний зв'язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння
28	Усне опитування	Учитель пропонує учням відповісти на запитання, наведені нижче: Чим це схоже на/відрізняється від? Які характерні риси/елементи? Як ще можна показати/проілюструвати? У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль? Як стосується ? Що ви можете сказати про? Що може статися, якщо? Які альтернативи слід розглянути? Який підхід/стратегію ви могли б використати для?
29	Учнівська конференція	Бесіда з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння
30	Хрестики-нулики	Набір видів роботи, з яких учні самостійно можуть обирати ті, що можуть продемонструвати їхнє розуміння теми. Набір представлений у вигляді сітки з дев'яти квадратів, схожої на
31	Швидкий запис	Попросіть учнів відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження
32	Шкала Лайкерта	Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме).» повністю погоджуюся не погоджуюся погоджуюся повністю погоджуюся
33	3-2-1	Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом: три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося; три ключові слова, дві відмінності між , один вплив на ; три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня; три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати; три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже

		прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували)
34	Трихвилинна пауза	Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень. Я змінив(ла) ставлення до.... Я більше дізнався (лася) про... Мене здивувало... Я почувався (лася)...

Для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами на основі Освітньої програми адміністрація ЗГ № 106 складає та затверджує індивідуальний навчальний план, що конкретизує організацію освітнього процесу. Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюється згідно із загальними критеріями та відповідно до індивідуальної програми розвитку (ІПР), що розробляється на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру (ІРЦ), де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання. ІПР містить індивідуальні критерії оцінювання результатів навчання, розроблені командою психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами.

Добір форм поточного та підсумкового оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюється індивідуально з обов'язковим урахуванням їх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров'я. При оцінюванні рівня сформованості предметних компетентностей учнів з особливими освітніми потребами вилучаються ті складові (знання, вміння, види діяльності та інше), опанування якими є утрудненим або неможливим для учня з огляду на труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я.

РОЗДІЛ IV. Освітня програма базової середньої освіти (8-9 класи)

Освітня програма II ступеня (базова середня освіта 8-9 класи) ЗГ №106 розроблена на виконання Закону України «Про повну загальну середню освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту загальної середньої освіти», на підставі Типової освітньої програми закладів середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20 квітня 2018 року № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів середньої освіти II ступеня».

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти

Навчання за освітньою програмою базової освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до Запорізької гімназії № 106, досягли результатів навчання у 5-7 класах, визначених у Державному стандарті базової середньої освіти, що підтверджено відповідним документом (свідомством досягнень).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів здобувачі освіти повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника ЗГ № 106 створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Вимоги до результатів навчання в освітній програмі визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

Перелік модельних навчальних програм для 8-9 класів

Запорізької гімназії № 106, що використовуються в освітньому процесі у 2024/2025 н.р.

Навчальний план для 8-9-х класів розроблений на основі Типової освітньої програми для 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018р. № 405.

Перелік освітніх галузей укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури.

Суспільствознавство.

Мистецтво.

Математика.

Природознавство.

Технології.

Здоров'я і фізична культура.

Варіативна складова навчального плану ЗГ № 106 визначена самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб здобувачів освіти, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення ЗГ № 106 і відображається в річному навчальному плані.

Освітня галузь, назва предмета	Навчальна програма для 8-9-х класів	
	назва	автор (и)
Українська мова	Українська мова 5–9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Шелехова Г.Т., Пентилюк М., Новосьолова В. І., Гнаткович Т. Д., Тараннік-Ткачук К. В., Коржова Н. Б.
Українська література	Українська література. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 5-9 класи»	Мовчан Р.В., Таранік-Ткачук К.В., Бондар М.П., Івасюк О.М., Кочерга С.А., Кавун Л. І., Неживий О.І.
Зарубіжна література	Зарубіжна література Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 5–9 класи (2012 р. зі змінами 2015-2017 рр.)	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Туряниця В.Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.
Англійська мова	Навчальна програма з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи. Англійська мова	Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.
Алгебра. Геометрія	Математика. 5–9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Бурда М.І., Мальований Ю.І., Нелін Є.П., Якір М.С., Номировський Д.А. , Паньков А.В., Тарасенкова Н.А.
Біологія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9 класи»	Соболь В. І.

Географія	Географія 6-9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Олійник Я. Б., Гладковський Р. В., Даценко Л. М., Забуга Н. І., Кудирко В. І, Кухар Л. О.
Фізика	Фізика 7-9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Ляшенко О.І., Бар'яхтар В.Г., Благодаренко Л.Ю., Головко М.В., Горобець Ю.І.
Історія України. Всесвітня історія	Історія України. Всесвітня історія 5–9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Пометун Олена, Атамась Олена, Власов Віталій та інші
Хімія	Хімія 7-9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (колектив авторів)	Величко Л.П., Дубовик О.А., Котляр З.В., Муляр С.П., Павленко В.О., Свинко Л.Л., Титаренко Н.В., Ярошенко О.Г.
Трудове навчання	Трудове навчання 5-9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Сидоренко В.К., Боринець Н.І., Боровик Д.В., Гащак В.М.
Інформатика	Інформатика 5–9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.
Основи здоров'я	Основи здоров'я 5-9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Бойченко Т.С.,Воронцова Т.В, Москаленко О.Л., Грінченка В.Б. Дерев'янка В.В.
Музичне мистецтво	Мистецтво 5-9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Людмила Масол, Оксана Коваленко, Галина Сотська, Галина Кузьменко, Жанна Марчук, Олена Константинова, Людмила Паньків, Ірина Гринчук, Надія Новикова
Образотворче мистецтво	Мистецтво 5-9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	
Мистецтво	Мистецтво 5-9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	
Фізична культура	Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів 5–9 класи	Круцевич Т.Ю., Галенко Л.А., Дерев'янка В.В., Дятленко С.М., Ільченко А.І. Кравченко С.М. Чешейко А.І.
Варіативний складник		
Сучасна українська літературна мова: морфологія	Програма «Сучасна українська літературна мова: морфологія (7 клас)	Гнаткович Т., Береш-Попович О.

	Збірник «Програми факультативних курсів та курсів за вибором з української мови й літератури: 5-11 класи»	Гнаткович Т.,Калинич О., Береш-Попович О., Колінченко О.
Усна народна творчість	Усна народна творчість (5-7 класи) Збірник «Програми факультативних курсів та курсів за вибором з української мови й літератури: 5-11 класи»	Гнаткович Т., Береш-Попович О. Гнаткович Т,Калинич О., Береш-Попович О., Колінченко О.
За лаштунками шкільної математики	«За лаштунками шкільної математики. 7-9 класи»	Андрій Басанько
Німецька мова	Навчальна програма з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи Німецька мова	Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М., Мацькович М. Р., Глинюк Л. М.
Історія українського козацтва	Програма курсу за вибором (спецкурсу) «Історія українського козацтва для учнів 8-х класів»	Степанова Н.М.
Синтаксис простого та простого ускладненого речення	Програма «Синтаксис простого та простого ускладненого речення (8 клас) Збірник «Програми факультативних курсів та курсів за вибором з української мови й літератури: 5-11 класи»	Гнаткович Т., Береш-Попович О. Гнаткович Т,Калинич О., Береш-Попович О., Колінченко О.
Українознавство. Українське державотворення	Програма курсу за вибором «Українознавство. Українське державотворення. 11 клас»	Кононенко П.П., Касян Л.В.
Синтаксис складного речення	Програма «Синтаксис складного речення (9 клас)» Збірник «Програми факультативних курсів та курсів за вибором з української мови й літератури: 5-11 класи»	Гнаткович Т., Береш-Попович О. Гнаткович Т,Калинич О., Береш-Попович О., Колінченко О.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти 8-9-х класів

1. Спілкування державною мовою:

- уміння ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів,

чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас;

- розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань;
- означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.

2. Спілкування іноземними мовами:

- уміння здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.

- критичне оцінювання інформації та використання її для різних потреб; висловлювання своєї думки, почуття та ставлення; адекватне використання досвіду, набутого у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; застосування доцільних комунікативних стратегій відповідно до різних потреб; ефективне користування навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.

3. Математична компетентність:

- уміння оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях;

- усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.

- розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації

4. Основні компетентності у природничих науках і технологіях:

- уміння розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями;

- усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологія;

- складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.

5. Інформаційно-цифрова компетентність:

- уміння структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень;

- критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач;

- візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.

6. Уміння вчитися впродовж життя:

- уміння визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість;

- усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності;

- моделювання власної освітньої траєкторії.

7. Ініціативність і підприємливість:

- уміння генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання;

- ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших;

- вирішування завдань підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).

8. Соціальна і громадянська компетентності:

- уміння висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та

відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані;

- ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією;

- вирішування завдань соціального змісту.

9. Обізнаність і самовираження у сфері культури:

- грамотне і логічне висловлювання своєї думки, аргументування та ведення діалогу, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; врахування художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).

- культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.

10. Екологічна грамотність і здорове життя:

- уміння аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання;

- усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо;

- розробка та реалізація навчальних проєктів, завдань соціально-економічного, екологічного змісту; задач, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.

Вимоги до результатів навчання учнів визначено за такими освітніми галузями: мови і літератури, суспільствознавство, мистецтво, математика, природознавство, технології, здоров'я і фізична культура, зміст яких послідовно взаємозв'язаний із змістом відповідних освітніх галузей Державного стандарту початкової загальної освіти (8-9 класи).

Інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Поточне та підсумкове оцінювання учнів здійснюється за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначаються цифрами від 1 до 12. Поточний і підсумковий види контролю здійснюються шляхом поточної перевірки та поточного оцінювання й відповідно шляхом підсумкової перевірки та підсумкового оцінювання. Підсумкове оцінювання здійснюється за тему, семестр, рік.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у таблиці навчальних досягнень учнів, що видаються учневі щороку.

Закінчується навчальний рік проведенням підсумкового (річного) оцінювання здобувачів освіти 8-9 класів та державної підсумкової атестації здобувачів освіти, які завершують здобуття базової середньої (9 клас). Проведення державної підсумкової атестації здійснюється відповідно до Порядку проведення державної підсумкової атестації, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07.12.2018 року №1369, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02.01.2019 №8/32979. Перелік предметів для державної підсумкової атестації, форму та терміни її проведення визначає Міністерство освіти і науки України.

У разі відсутності результатів річного оцінювання та/або державної підсумкової атестації після завершення навчання за освітньою програмою закладу освіти учень має право до початку нового навчального року пройти річне оцінювання та/або державну підсумкову атестацію. У разі повторного непроходження річного оцінювання та/або державної підсумкової атестації педагогічна рада закладу освіти спільно з батьками учня до початку нового навчального року вирішує питання про визначення форми та умов подальшого здобуття таким учнем повної загальної середньої освіти. У разі вибуття учня із закладу освіти (виїзд за кордон, надання соціальної відпустки, призов на військову службу тощо) оцінювання результатів навчання такого учня може проводитися достроково.

Якість проведення навчальних занять у 8-9 класах забезпечується:

- 1) впровадженням діяльнісного та компетентісного підходів до організації освітнього процесу;
- 2) впровадженням інноваційних педагогічних технологій: «Особистісно-орієнтоване навчання», «Технологія інтегрованого навчання», «Інформаційно-комунікаційні технології», «Технологія проектного навчання», «Проблемне навчання», «Інтерактивні технології» тощо;
- 3) активним використанням колективних, групових та індивідуальних форм роботи, спрямованих на формування навичок продуктивної співпраці та спілкування учнів;

4) створенням розвивального та здоров'язберезувального середовища для навчання.

Освітня програма реалізується через виконання інваріантної та варіативної частин навчальних планів для 8-9-х класів.